

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ la proiectul de lege pentru prevenirea și combaterea dopajului în sport (nr.328 din 27.07.2022)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat și, în conformitate cu articolul 54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, și cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, expune următoarele considerente.

I. ASPECTE DE ORDIN GENERAL.

1. Proiectul de lege a fost înaintat de către Guvern cu titlu de inițiativă legislativă (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.554/2022), fapt ce corespunde art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin natura relațiilor sociale reglementate, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice, ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu prevederile art.66 din Constituția Republicii Moldova.

3. Elaborarea proiectului de lege a fost condiționată de necesitatea racordării legislației naționale la rigorile internaționale în domeniu anti-doping urmare a depistării neconformității cadrului legal național cu prevederile Codului Mondial Antidoping.

4. Conform notei informative, implementarea prevederilor proiectului de lege se va realiza în limitele alocațiilor bugetare prevăzute în bugetul Agenției Naționale Antidoping (cheltuieli aferente activității Comisiei de Scutiri de Uz Terapeutic și Comisiei de audiere), iar în cazul Comisiei de Apel se va asigura din contul și în limita alocațiilor prevăzute în bugetul Cancelariei de Stat, respectiv, alocarea mijloacelor financiare suplimentare pentru anul 2022 nu este necesară.

II. PROPUNERI ȘI OBJECȚII DE ORDIN JURIDIC. RESPECTAREA PROCEDEELOR DE TEHNICĂ LEGISLATIVĂ.

În vederea respectării prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative atenționăm asupra calității legii, care constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale (a se vedea HCC nr. 21 din 22 iunie 2016, § 55). În opinia Direcției generale juridice inițiativa legislativă nu întrunește exigențele de accesibilitate, previzibilitate și claritate - elemente caracteristice calității unui act normativ și în acest sens prezintă următoarele argumente.

1. Constatăm necoresponderea structurii proiectului de lege la rigorile stabilite de Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. În acest context, ținem să atragem atenția asupra necesității respectării elementelor constitutive ale actului normativ prevăzute de Capitolul IV "Structura și conținutul actului normativ" din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative (vezi art.41) Astfel, alin.(3) din articolul menționat, stabilește expres că "Elementele constitutive ale actului normativ trebuie să asigure expunerea consecutivă, ordonată și sistematizată a obiectului reglementării, precum și interpretarea și aplicarea corectă a actului normativ." În vederea respectării unei logici juridice, accesibilității și comprehensivității în viitor a legii, proiectul de lege trebuie să corespundă principiului păstrării consecutivității prevederilor într-un act normativ, în această ordine de idei reamintim că proiectul trebuie să fie structurat în: **obiectul și scopul legii, cadrul juridic, noțiuni principale, domeniul de aplicare, dispoziții de conținut**, iar în final se vor regăsi dispozițiile finale și cele tranzitorii.

2. În aceeași ordine de idei reamintim despre respectarea articolului 51 din Legea nr.100/2017 care statuează că *"Articolul poate fi divizat în alineate, constituite, de regulă, dintr-o singură propoziție sau frază, prin care se reglementează o dispoziție specifică ansamblului normelor articolului. Alineatele sînt însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde. Alineatul poate fi divizat în litere, care sînt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză. În cazul unei structuri complexe a actului normativ, alineatul poate fi divizat mai întîi în puncte însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză. La rîndul lor, punctele pot fi divizate în litere, însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză. În caz de necesitate, literele pot avea diviziuni care fie sînt însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de punct, sau*

exprimate prin cifre romane mici, luate între paranteze, fie sânt precedate de liniuță și încep din rând nou”. (vezi art.2 alin.(2)).

3. La art.1 atragem atenția autorilor că proiectul de lege vine să reglementeze segmentul prevenirii și combaterii dopajului **în sport**, ceea ce presupune sportul desfășurat la nivel profesional de către sportivi profesioniști. În această ordine de idei cuvintele "și cetățenilor" se vor exclude. Ținând cont de faptul că scopul proiectului de lege este prevenirea și combaterea dopajului în sport, atribuția promovării politicii de stat în domeniul ocrotirii sănătății omului și promovarea unui mod de viață sănătos, care în acest caz este prerogativa Ministerului Sănătății și Ministerului Educației și Cercetării, nu-și are locul în această lege și urmează a fi exclusă.

4. La articolul 2 "Dopajul în sport" observăm că, autorii au comasat un șir de reglementări din Codul mondial antidoping și din cadrul legal național existent, astfel creând un haos, ceea ce face dificilă percepția proiectului de lege. Pentru o comprehensivitate corectă, articolul 2 care reglementează fenomenul dopajului, urmează a fi divizat. Astfel, articolul trebuie să conțină prevederi privind elementele dopajului și care sunt caracteristicile acestuia. Depistarea dopajului, precum și care sunt acțiunile sau inacțiunile ce duc la încălcarea reglementărilor antidoping urmează fi expuse în alte articole precum "testarea" sau "probarea dopajului". Acțiunile prin care se evidențiază fenomenele precum amenințarea, represalii și intimidările persoanelor ce dețin informații referitor la dopaj se vor expune separat.

- se vor revedea pct.1) și 2) ale alin.(2) în partea ce ține de atenționarea sportivilor asupra obligativității asumării răspunderii privind administrarea substanțelor interzise. Astfel, pentru o percepție corectă a prevederilor legii și întru evitarea dublării acestor prevederi, alineatul cu conținutul "*Este de datoria sportivilor să se asigure că nicio substanță interzisă nu pătrunde în organismul lor. Sportivii sunt răspunzători pentru prezența oricărei substanțe interzise, sau a metaboliților, ori a markerilor acesteia, depistată în probele lor. În consecință, nu este necesar să se probeze intenția, vinovăția, neglijența sau folosirea cu bună știință de către sportiv pentru a stabili o încălcare antidoping*" se va expune într-un alineat separat.

- la pct.3) cuvintele "sustragerea de la recoltarea de probe" se vor substitui cu cuvintele "eschivarea de la recoltarea de probe";

- atât la pct.8) cât și pe tot parcursul textului proiectului de lege, întru excluderea tautologiei, se va revedea fraza "*administrarea sau tentativa de a administra oricărui sportiv, **în afara competiției, orice substanță sau metodă interzisă, care este interzisă în afara competiției***".

5. Ce ține de Art.3 "Dovedirea dopajului". Articolul menționat reglementează de fapt rapoartele/relațiile sportivului cu alte persoane. În opinia Direcției generale juridice probarea dopajului presupune procedura de depistare și constatare a dopajului prin prelevarea probelor biologice, cantitatea și procentajul acestora în organismul unui sportiv. Atenționăm că proiectul de lege nu vine cu definiții privind probele A și B ce se efectuează la etapa testării pentru depistarea dopajului. Considerăm că anume acest articol trebuie să conțină prevederi privind Proba A și proba B (cum și când au loc aceste probe, când și la care probă poate renunța sportivul ș.a.), iar lipsa acestor prevederi este constatată.

Optăm pentru poziționarea articolului menționat în Capitolul V din proiectul de lege "Testarea și Investigații", iar termenul "Dovedirea" urmează a fi substituit cu termenul juridic "Probarea".

În aceeași ordine de idei reiterăm că alineatele (6)-(9) trebuie să se regăsească în alte articole, or prevederile acestora reglementează situațiile în care au fost depistate situații de amenințare, represalii și intimidare a persoanelor ce dețin informații privind dopajul unor persoane.

6. La Articolul 4 "Domeniul de aplicare":

- cuvântul "intră" se va substitui cu cuvântul "cad";
- la lit.c) cuvintele "practicanții de sport recreativ" urmează a fi excluse, iar textul "persoanele care practică sportul sau activitatea fizică" la final se va completa cu cuvintele "la nivel profesional";
- este imperios de a defini caracterul competițiilor și activităților sportive prevăzute la lit.d), întrucât în opinia Direcției generale juridice doar competițiile oficiale, desfășurate în Republica Moldova, cu sportivi calificați sau semicalificați, care au scop final evidențierea unui câștigător, cu distincții speciale, pot cădea sub incidența legii privind prevenirea și combaterea dopajului. Tot aici cuvintele "și alte evenimente" se vor exclude.

7. La Articolul 6 "Noțiuni principale":

- cum s-a menționat anterior, sugerăm autorilor poziționarea acestui articol la începutul legii, după articolele privind "Obiectul și scopul legii" și "Cadrul juridic";
- în Noțiunile principale se vor regăsi și abrevierile Codului Mondial Antidoping, a autorităților precum Agenția Mondială Antidoping și Agenția Națională Antidoping În cazul Agenției Naționale Antidoping se va examina suplimentar abrevierea, or în textul legii se întâlnesc două abrevieri "Agenția" și "ANAD";

- *Noțiunile principale* se vor completa cu definițiile termenilor precum "proba A și proba B";

- la definiția "*acord fără prejudiciu*" cifra "56" se vor substitui cu cifra "57";

- la definiția "*organizație antidoping*" nu este acceptabilă formularea "alte organizații de evenimente sportive majore", astfel pentru evitarea unor confuzii în aplicarea prevederilor legii, se vor indica concret care sunt organizațiile ce pot desfășura activități de control antidoping;

- ce ține de definiția "*practicant de sport recreativ*". Suntem sceptici privind această definiție, or aceasta are o formulare ambiguu și ar putea crea temei pentru interpretarea eronată a acestei definiții. Astfel, **atenționăm** că orice definiție trebuie să fie ghidată de scopul și ideea legii adică combaterea și contracararea dopajului și nu în ultimul rând trebuie să se țină cont că aceasta nu se răsfrânge asupra persoanelor care nu desfășoară activități sportive profesionale, chiar dacă aceste persoane sunt sau au fost sportivi de nivel național/internațional actualmente retrași din activitatea sportivă;

- la definiția "*substanță interzisă*", ținem să atragem atenția că în proiectul de lege se utilizează termeni precum "substanță specifică" și "substanțe de abuz", motiv pentru care sugerăm autorilor completarea Noțiunilor principale cu definiția "substanță specifică" și "substanțe de abuz";

- semnalăm că, Noțiunile principale nu definesc termenul de *eschivare* de la recoltarea de probe. Menționăm că autorii prevăd această acțiune în pct. 3) al alin.(2) din art.2 ca "sustragerea de la recoltarea de probe".

8. La Articolul 7 alin.(1) urmează a fi prevăzută forma organizatorico-juridică a Agenției Naționale Antidoping, iar la alin.(6) cuvintele "articolul 5" se vor substitui cu cuvintele "articolul 4".

9. La alineatele (2) și (4) ale articolului 10 norma de trimitere se va face la actul normativ concret. În alin.(5), precum și în tot cuprinsul proiectului de lege, considerăm inutilă trimiterea la Codul mondial antidoping, or prezentul proiect de lege a preluat integral unele prevederi din codul menționat.

10. La articolul 11:

- alin.(1) cuvintele ",inclusiv" se vor exclude;

- alin.(4) se va revedea modalitatea de alegere a Președintelui Consiliului Consultativ și se va decide dacă acesta este ales cu votul majorității membrilor aleși sau prezenți la prima ședință a Consiliului Consultativ. Tot aici, cuvântul "administrativ" se va substitui cu cuvântul "consultativ";

- la alin.(6) lit.c) prevede aplicarea unei sancțiuni disciplinare în conformitate cu legislația. Constatăm că proiectul de lege nu prevede astfel de

sanctiuni, astfel se conturează întrebarea: Ce act normativ prevede sanctiuni pentru membrii Consiliului Consultativ? În lipsa unui astfel de act normativ autorii urmează ori să stabilească acest act sau să excludă lit.c) din alin.6) al art.11. Aceeași obiecție e valabilă și pentru lit.d), or încheierea unui contract sau acord cu membrii Consiliului nu este stipulată în proiectul de lege, în același timp reamintim că Consiliul are caracter consultativ, iar activitatea membrilor în acest consiliu este neremunerată.

11. În proiectul de lege, în capitolul IV "Responsabilități" considerăm judicioasă completarea articolelor din acest capitol cu prevederi ce vor impune subiecților prevăzuți în art.4 al legii obligativitatea cunoașterii și respectării prevederilor Codului Mondial Antidoping, a prezentei legi, precum și a reglementărilor naționale antidoping, elaborate și aprobate de către Agenția Națională Antidoping.

12. Alin.(3) al articolul 41 va avea următorul cuprins: "Pot fi atacate cu apel:", iar la lit.a), lit.c), lit.d), lit.g) lit.h), lit.i), lit.l), lit.m) și lit.r) cuvintele "o decizie" se vor substitui cu cuvântul "decizia".

- ambiguitatea caracterului prevederilor la lit.k), lit.n), lit.o) ce prevăd nerespectarea prevederilor art.31 alin.(1), art.63 și art.69 din proiectul de lege impune revizuirea prevederilor în cauză și reformularea acestora în corespundere cu ideea generală a articolului, adică deciziile supuse apelului.

- la alineatul (5) formularea "termen util" se va exclude prin indicarea unui termen concret.

- la alineatul (7) cifra "XX" se va substitui cu cifra "15".

13. La articolul 42 alin.(1) litera f) abrevierea "(WADA)" se va exclude.

- La alin.(2) cuvintele "art.43" se vor exclude.

- La alin. (4) se va indica concret termenul ce presupune examinare în regim de urgență a apelului exclusiv.

14. Sugerăm autorilor revizuirea tuturor termenilor prevăzuți în proiectul de lege, astfel evitând-se formulări precum "timp util", "regim urgență". La art.43 atenționăm că alineatul (1) vine în disonanță cu alineatul (2) al aceluiași articol.

15. A se reexamina articolul 45, or trimiterea la art.44 din lege este eronată.

16. În art.47 cuvântul "aceste" se va exclude, iar textul "nu le vor dezvălui decât persoanelor care au nevoie să le cunoască" se va substitui cu textul "vor oferi aceste informații doar persoanelor strict determinate". Cu titlu de informare atenționăm că orice acțiune întreprinsă în contextul confidențialității și păstrării informațiilor, precum informarea publicului despre informațiile

deținute, urmează a fi întreprinsă prin prisma Legii nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

17. Considerăm că alin.(3) al art. 64 trebuie să se regăsească în art.63 care prevede premiul bănesc pierdut. Se va revedea formularea alineatului (1) care este ambiguu, în special textul "în plus față de sau fără a aduce atingere sancțiunilor".

18. În Capitolul IX "SANCTIUNILE" din proiectul de lege considerăm optimă păstrarea modalității de expunere a sancțiunilor așa cum sunt expuse actualmente în Capitolul VII "Abateri și sancțiuni" al Legea nr.185/2012, or această modalitate oferă accesibilitate, previzibilitate și claritate în aplicarea prevederilor legale.

19. În tot cuprinsul textului legii, trimiterile făcute la articolele din Codul mondial anti-doping se vor reformula cu indicare expresă a situațiilor prevăzute de cod.

20. Întru respectarea art.54 din Legea nr.100/2017 proiectul de lege se va supune unei prelucrări redacționale și ortografice întru ajustarea acestuia la exigențele normelor tehnicii legislative.

În concluzie, Direcția generală juridică consideră că proiectul de lege necesită a fi revizuit prin prisma obiecțiilor și propunerilor expuse mai sus.

Asupra oportunității adoptării proiectului de lege urmează să se pronunțe Parlamentul în ședința plenară.

**Șeful Direcției generale
ION CREANGĂ**

ex.: Viorica Stratiev
tel.: 022.820.584
e-mail: viorica.stratiev@parlament.md